

A VIRTUÁLIS TANULÁSI KÖRNYEZET MINŐSÉGE ÉS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI

Dr. Balogh Imre

Berzsenyi Dániel Főiskola
Természettudományi és Műszaki Kar
Alkalmazott Informatika és Információmenedzsment Tanszék
balogh@bdf.hu

Absztrakt: A minőség fogalmát az oktatásra, speciálisan a virtuális tanulási környezetre alkalmazzuk. A standardok és referenciamodellek alkalmazása során jutunk az adatbányászathoz mint a minőség fejlesztésének kézenfekvő eszközéhez.

A minőség számos lehetséges definíciója közül manapság talán a legelterjedtebb: a vevők igényeinek kielégítése. Az irodalom ezt stratégiai definíciónak tekinti. Mi is ezt fogadjuk el. Megemlítjük még a szintén széles körben alkalmazott érték alapú megközelítést, amelynek lényege, hogy meghatározott árért meghatározott tulajdonságú terméket vagy szolgáltatást kínál.

Ha a minőség fogalmát a virtuális tanulási környezetre akarjuk alkalmazni, mindkét megközelítés felvet két problémát. Az első: ki a vevő? A második: termék vagy szolgáltatás?

Az első kérdés pontos megválaszolása messze túlmutat vizsgálatunk tárgyán; számunkra elegendő, ha a virtuális tanulási környezetben működő „tanuló ember” tekintjük vevőnek.

A második kérdésre egyszerű választ adhatunk: természetesen termék és szolgáltatás.

Akkor tekinthetjük tehát a virtuális tanulási környezetet „jó minőségűnek”, ha ebben a környezetben létező „tanuló ember” igényeit az elérhető szolgáltatások és a kínált termékek kielégítik.

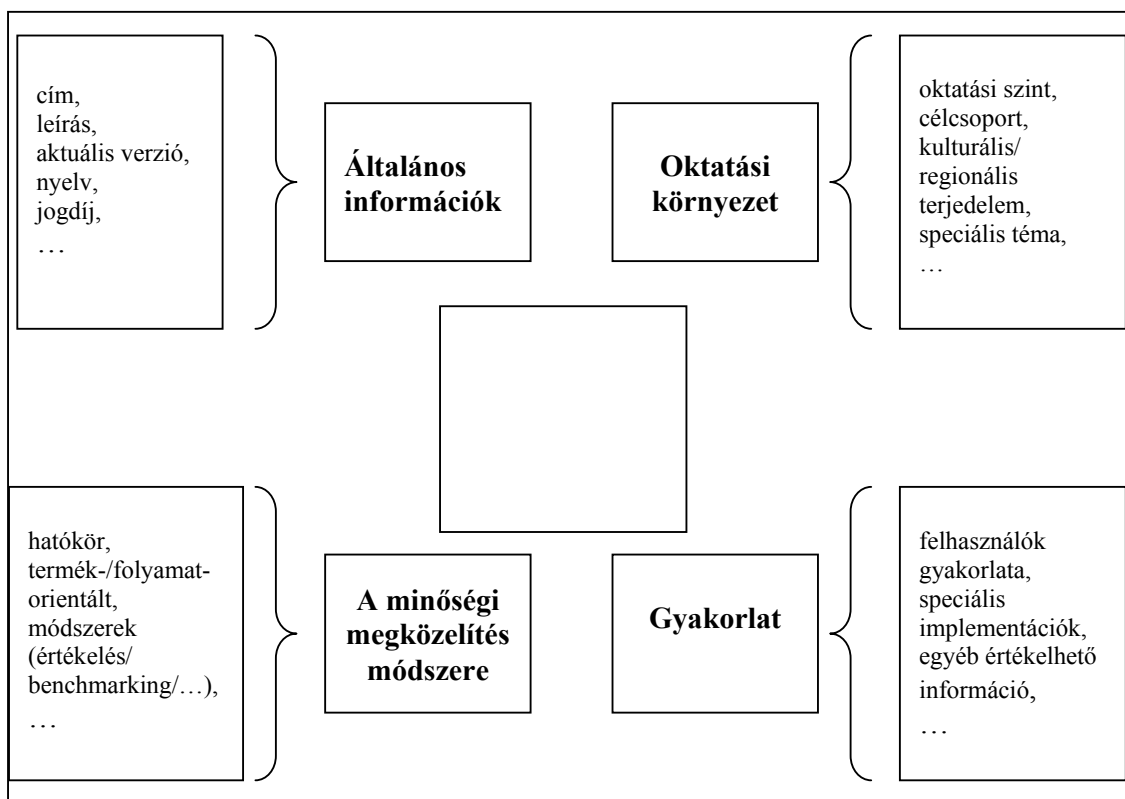
Természetesen a minőségfejlesztés általános elvei és gyakorlata alkalmazhatók az oktatásra és speciálisan a virtuális tanulási környezetre is. A fentiek alapján ez egyrészt minőségi standardok, másrészt referenciamodellek alkalmazását jelenti.

A tanulás oktatási és képzési minőségstandardja az ISO/IEC 19796-1, míg a legnépszerűbb referenciamodell az EFQM.

Ugyanakkor a virtuális tanulási környezet (és e-learning) igényeinek talán a EQO metaadatmodell felel meg leginkább.

Az EQO modell két felhasználói csoport szempontjából vizsgálendő:

- *Minőségszakértők:* a minőségi megközelítés elemzése különböző nézőpontokból, a hivatalos dokumentáció és publikációk felhasználásával.
- *Gyakorlati felhasználók:* a minőségi megközelítés paraktikus implementációi.

EQO metaadat modell (Hildebrandt, Teschler 2006)

Tekintettel arra, hogy nem az EQO modell elemzése a célunk, nem vizsgáljuk a modell egyes részeit, csupán arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a modell alapján nyilvánvaló, hogy szoros kapcsolat van a virtuális tanulási környezet minősége és bizonyos – a környezet használata során keletkezett – adatok között. Az adatokat két fő típusba sorolhatjuk a fentiek alapján: a dokumentációkból és a nyilvános publikációkból nyerhető adatok, illetve a gyakorlati felhasználók által generált adatok.

A minőség kérdése természetesen felvethető abban az általánosabb aspektusban is, amely szerint a virtuális tanulási környezetben minőségi modellek vizsgálata során adatokkal dolgozunk. Ekkor már mi magunk vagyunk a vevők és ezeknek az adatoknak a minősége elengedhetetlen feltétele a vizsgálat minőségének.

Tekintettel arra, hogy a virtuális tanulási környezet használata során keletkezett adatok jelentős része digitális formában számítógépeken áll rendelkezésre, vizsgálatukhoz olyan eszközre van szükség, amely erre alkalmas. Ilyen eszköz az SPSS CLMENTINE, amelynek alkalmazási lehetőségeit az Izsó professzor úr által vezetett kutatócsoportunk célul tűzte ki.

A virtuális tanulási környezet túlnyomó részét – ma még – a számítógép jelenti, ezért fő feladatunk a képernyő előtt ülő ember által generált digitalizált adatok vizsgálata, amire a kutatócsoport az SPSS CLEMENTINE WEB MINING-et használja.

Irodalomjegyzék

- [1] Izsó Lajos, Hercegfői Károly: Website-ok minőségbiztosításának ígéretes új módszerei: automatikus site-értékelő eljárások. *Kutatási Jelentés 27-28, 10-26.*, INFONIA Alapítvány, Budapest, 2004
- [2] U. Hildebrandt, Barbara, J. Teschler, Sinje: *Towards a Model for Structuring Diversity: Classifying & Finding Quality Approaches with the EQO Model* in Ehlers, Ulf-Daniel, Pawlowski, Jan Martin (eds): *Handbook on Quality and Standardisation in E-Learning*, Springer, Berlin – Heidelberg 2006